

Noregs-nýtt

Frá tíðindamanni SOSIAL-SINS Fritjof Diesen:

MARTIN TRANMÆL DEYÐUR
88 ÁRA GAMALUR

Fyrirverandi blaðstjóri á »Arbeiderbladet«, stórtingsmaður og limur af höfuðsleislu arbeidaraflokksins, Martin Tranmæl, doyði 11. júlí á Akers sjúkrahúsi í Oslo, 88 ára gamall.

- * Hann var kendur langt út um landamörk Noregs, sum ein af teimum bestu agitatorisku krefi
- * umum, flokkurinn ráddi yvir.
- * Hann var í orðsins sanna tóni.
- * ingi ein stórir maður við stóru áhrifin öll tey árin, hann tók lut í stríði arbeidararösl.
- * unnar í Noreg.

Martin Tranmæl var meistari við penninum, og í sínum greinum rakti hann altíð seymin snórabænt á hövdið við stuttum orðalagi og manandi ákallan, hvörja ferð vit lótu upp »Arbeiderbladet«.

Tað kann væl sigast, at Tranmæl var ein einfaldur, næstan asketiskur maður í sínum veldisliga yrki fyri áhugamálum arbeidaranna.

Hann hámætti náttúruna og friðsamtíð í Noreg og var ofta at siggja í fjøllunum á vitjan í smáttu síni á Maridalsleidi, hetta staðið, hann fekk til gávus frá flokksfeløgum sínum á 70 ára føðingardeginum.

Martin Tranmæl var ein iðin fráhaldsmaður og stovnaði í 1932 arbeidaranna landsfráhaldsfelag saman við m. a. Einar Gerhardsen.

Maraton-tjak um Noregs
stöðu til felagsmarknaðin

Stórtingið fer seint í summarfiri í ár orsakað av tingmáli, ið hastar, navnliga limaskapi Noregs í felagsmarknaðinum.

Ikki færri enn 125 tingmenn hövdu orðið, so illa ber til at siga, at málið ikki fekk gjølliga viðgerð.

Eftir er so spurningurin: hvat verður endaliga úrlitið?

TEN — 67.

»Ten—67« er eitt frálíkt ungdomsrít, sum vigt er alkohol- og narkotikavanum ungdomsins, skrivnað av fyrsta flokks serfrøðingum, m. a. heilsustjóranum Karl Evang. — Har finnst eisini sera positivar greinir. Tað er barnablaðið Magne, sum stendur fyrri útgvani — bóka-handlar og kioskir kunnu óivað hjálpa við at útvega blaðið, um onkur hevur áhuga.

VATNSKAÐAR

Borten, forsetisráðharri, var sjálur við helikoptara og hugdi at teimum øgiliga vatnskaðum við Glomma. Tað kemur at kosta øgiligan pening at bota hesar skaðar. Stórtingið má jætta miljónir av kr.

Fyri at forða stórskadum, sum nú eru hendur 2 ár upp í rokur, verður neyðugt at veita ánnu í aðra legu.

Í INDIALANDI

Adalskrivari arbeidaraflokksins, Hákon Lie, sum var staddur í Ísrael tá snarkrigið fór fram har, hevur seinri verið í India, har sáttmálar eru gjørdir við búnaðarvættum um hjálp til betri úrtøku av jordsíni.

GOTUÓSKIL

Í einum av seinastu SOSIAL-INUM stóð at lesa, at asfaltmenninir hövdu aftur verið at sæð í gøtunum.

Tað er bara gleðiligt, at onkur er so heppin at vera varin við asfaltmenninar, tí tað sigur so mikið sum, at býráðið er ikki heilt hildið uppát at asfaltera og umvæla gøturnar, har tað er neyðugt, og tað treingir sannliga til í allra hægsta stig. Men kann tað ikki sigast annað enn, at tað gongur alt ov stríltið við at umvæla gøturnar, har tað er hart tiltrøngt, tí tað er beinleiðis ræðuligt at siggja hvussu summi vegastreki liggja, uttan at býráðið letist um vón at umvæla — hóast harða ábreiðslu.

Men tað sum merkeligt má sýnast er, at ferðsluløgin onga ábyrgd gevur kommunu at hava vegirnar í sámligum koyristandi og uttan ampa fyrri tey koyrandi Hetta er so mikið meira undarligt við tað, at eitt hvørt koyritið (bilur ella sykla) rindar vegskatt, og sum í lógin verður hardliga átaláð at vera góldið rættstundis, ella verður nummar plátan avtíkin.

Tað má sigast vera ein sonn skomm fyrri býráðið, sum vegirnar mangan staðni siggja út — ja, tað er so gálið, at tað er ikki ampað hjá fólki at koma til hús síni við koyriti. — Men skattarokningin hon er sannliga ikki lítil afturat øllum øðrum.

At venda ser munnliga ella skrivliga til býráðið er sum at sletta vatn á gás. Við øðrum øðrum: skattaborgarin hevur ongan sum helst rætt, hann má bara finna seg í at taka við tí, hann fer serverað, og serveringin er ein uppblást skattarokning, sum hann púra einki fær afturfyri.

Og skiftið í býráðnum ella í Teknisku nevnd sýnist ongan sum helst mun at gera.

So lorkutir roynast álitismenn.

ww.

TÆNASTUMANNALOGIN
SPOKIR AFTUR

Tað er líkt til, at eitt av framløgumálunum í ólavsøkutingssetuni verður tænastumannalogin ið skal hækka lónir tænastumanna.

Sum kunnugt fall hetta spökisí seinast tað var frammi á tingi, men hvussu hesa ferð kann bliva, er ilt at siga nakað um; men lógið vildi tað verið, um tað nú skuldi vundið betri sómðir, nú so nógv verður talað um ringar tíðir.

Tað er heldur hugaligari at vera tænastumaður enn arbeidari ella fiskimaður, tí tað hevur altíð verið illa umtøkt, um tingið hevur móttikið lónarsómðir frá arbeidsmannafelag ella fiskimannafelag, tí tað hevur verið sagt, at tingið eigur ikki at

blanda seg upp í slíkar lónarspurningar. Men at fremja eitt hvørt ynski tænastumanna (embættismanna) liggur betri fyri.

Javn.

OPIÐ BRÆV TIL SÓKNAR-
STYRIÐ Í SKOPUN

Undirritaði ið er formaður í havnanevndini og limur í sóknarstýrinum, loyvir sær á hendan hátt at krevja av sóknarstýrinum, at tað verður arbeitt við havnini eftir havnareglementinum, og at sóknarstýrið setur fastar reglur í aðrar mátar. (Nærmari frágreiðing í opnum brævi seinna.

Lindberg Djurhuus Eisenberg.

***

SOSIALURIN, TØRSHAVN

Eg taki fult og heilt undir við greinskrivara í SOSIALINUM, at einasti flokkur, sum veruliga vildi fáa fløgalmáð loyst, var Javnaðarflokkurin. Tað harmar meg sum fólkaflaksmann, at av okkara 6 tingmonnum var bert 1 — ein — sum tók undir við tí einasta uppskoti, sum hevði givið Føroyingum rætt til at farið undir fløgving. Hesin maður skal hava tøkka frá mær fyrri hesa stóðutakan sína. Eg veit, at hann manga ótøkkinu hevur fingið fyrri stóðu sína í stjórnmálinum, meðan sjálfstýrislandsstýrið stóð. Men hesin maður sýndi við hesi síni atkvøðu, at hann er minst líka so tjóðskaparhugaður, sum mangir av teim monnum, sum dag og dagliga reypa um sjálfstýri, tjóðskap og líkn. Tøkk skalt tú hava Vilhelm, partamaður min fyrri hesa stóðutakan tína. Hetta lyfti teg, ið hvussu er í mínum eygum uppum margar av okkara flokks tingmonnum.

Vónandi kemur nú annað lag á hetta stórmál, nú tað eftir øllum at doma kemur fyrri Ólavsøkutingið. Eg heiti á tykkum allar: Javnaðar- sambands- fólkaflaks- tjóð- veldis- sjálfstýris- og framburðs- flokksmenn: Sýnið nú rættan tjóð- skap, latið okkum Føroyingar nú taka fløgvingina í okkara egnu hendur. Standið allir sum ein og latið smásinni og partapolitikk fara.

Sum fólkaflaksmaður skal eg víska tykkum parlament minar um, at mangir av flokksfeløgum mínum hava sama ynski sum eg.

Fólkaflaksmaður í Klaksvík.

MÍDEYSTUR-HJÁLPA

Hjálpin til Mið-Eystur vindur nú uppá seg. Fýra stórir felagsstovnar standa fyrri innsvaving, v peningi til keyp av m. a. tjöldum, teppum og øðrum.

TÆDURLAGIÐ

Nógv stór virki hava tikið fe- summarfiri í seinastuni, og veðrið hevur verið av tí besta.

Svevur skúlin

(Framhald frá 1. síðu)

onkran lærdóm frá teimum eldru, tá ið tað sær tey spæla ein dyst.

Tá ið barnið fer í skúla hevur tað ikki so nógv tíð til spæl sum fyrr; men í sjálvum skúlanum hevur barnið fimleik, og her skuldi ein hildið, vóru møguleikar at fingið tann lærdóm í ymskum ítróttargreinum, sum barnið hevur hug til; men tíðanverri skal barnið her tvingast at geva kroppsvænjar, lop og annað, sjálvt um hugurin yvirhøvur ikki stendur til tað, og vit vita, at tá ið ein verður tvingaður til nakað, so fellur allur hugurin fyrri tí, og tað virkar bara drepandi, og onki verður vundið.

Í einum fimleikartíma er tað oftani: hendur fram — hendur aftur hendur upp — 1—2—3—4, o.s.fr., ið verður tað alt avgerandi, og eg ivist stórliga í, at 20—30 av næmingunum, ið her eru, akkurat hava áhuga fyrri venjingum, lopum og øðrum.

Hví skulu ikki tey, ið hava áhuga fyrri bólti, svimjing, tennis ella øðrum, fáa høvi at iðka hesar ítróttargreinar, kenna gleði av hesum á sama hátt sum tey, ið hava hug til fimleik.

Nei, í skúlanum verður nógv ov litið gjørt úr ítróttinum.

Vit hava nógv lærarar, ið hava

stóran áhuga fyrri ítrótti, og hava fingist við tær ymsku ítróttargreinar, so her skuldi verið tann ideella kraftin at lært tann foroy-ska skúlaungdómurin nakað av ítrótti og latið tey ymsku sloppið at iðka ta ítrótt, ið hugur teirra stendur til, tí at skúli vit byggja nakra ítrótt upp, ið skal standa á javnt við útheimin, so má tað verða av teim ungu, ið ganga í skúla, tí hesin aldur er tann, ið nýtast skal til at læra tey ungu tær ymsku ítróttargreinar, tí tað er vónleyst at fáa nakran ítróttarmann úr einum, tá ið hann er komin upp til tey 20.

Nei, skal ein vænta at fáa ein ítróttarmann úr einum, so skal hann takast í 8—10 árs aldrinum; og her er tað skúlin, ið hevur møguleikarnar, tí at hoyra 1—2—3, 1—2—3, 1—2—3, tað verður keðiligt í longdini; og næmingarnir fáa somu motión av einum fótóltsdysti sum av einum fimleikaratma.

Sjálvandi er tað ikki bara fót-bóltur og hondbóltur, ið talan kann vera um, tí hvør veit, um vit ikki kunnu gera okkum galdandi við volleyball, basketbólt, svimjing, borðtennis, badminton og øðrum?

Olympus.

Sílaveiða

(Framhald frá 1. síðu)

Er ikki eisini galdandi lóg fyrri tey, ið ásetur, at tey ikki (uttan í heilt serstøkum tilfelli) skulu veiða sunnu- og halgidagar? Og kortini hoyrir tú í útvarpinum, hvussu nógv av (iðnaðar)sild tað og tað skipið fekk sunnudagin, tað ljóðar mest sum var sunnudagurin hin mest vælegnaði dagurin til fiskiskap hjá teimum.

Ein má spyrja: Hvør er ór-sokin til, at summar av lógar-

reglunum um veiði skulu haldast so strangliga, meðan aðrar opinlyst verða brotnar dags dagliga?

Hvøði stundin ikki júst nú verið komin til handa at fingið viðgjørt veiðilógirnar og fingið tær gjørdar við skili — tí tað eru tær helst ikki nú, ein kann verða revsaður fyrri at bróta partar av teimum, meðan ikki ein hundur goyr, um tú brýtur aðrar partar av teimum?

ch.

Eru ikki fjøllini . . .

(Framhald frá 1. síðu)

skulu teir fáa fiskimenn at elska eitt land, sum er stýrt av slíkum stórmonnum, sum reka smámánnin burtur, tá ið hann vil keypa sær eitt stykki av jorð so frægt, at hann kann fá bygt sær eini hús at búgva í. Kanska verður sagt, at hús faast til leigu. Já, kanska ynskja stór-menninir at fáa fólk at leiga frá teim fyrri so høga leigu, sum hús-eigarin kann áseta sjálvur.

Hví noktar jarðaráðið monnum at kunna keypa grundstykki? Já, tað megu vit lógtingsmenn krevja at fáa greiðu á. Vit javnaðarmenn vilja, at jarðabráðið skal verða í góðum hondum og alt í besta lagi. Men vit krevja fram í dagsljósið, hvussu tann jorðin verður nýtt, sum

ikki skal kunna seljast ognarleysum til grundstykki.

Vit vita, at úti á smábýgdum er onki arbeið at fáa, og tí leita ognar-leys fólk inn til stórbýgdinir at fáa sær arbeið. Men skulu tey so heila lívið noyðast at leiga hús fyrri høga leigu, so eru og verða teirra kor horð og trong fyrri lívstíð. Alt hetta má verða tikið til umhugs-unnar á Foroya lótingi, og tað so skjótt sum møgult.

Fáa ognarleys onki grundstykki, so hava tey ongan hug at gleða seg yvir, at fjøllini eru komin heim. Heim til hvønn? — Jú til stórmannin og í púra ongan annan.

Her má og skal annað og betri skil koma á.

J. H. Danbjørg.

